

TOELICHTING BIJ BEREKENDE INDICATOREN IN DE STUDIEKEUZEDATA BASE

De Studiekeuzedatabase bevat een aantal kwantitatieve gegevens die door Landelijk Centrum Studiekeuze worden berekend. Deze betreffen studenttevredenheid, arbeidsmarkt, studentenaantallen en studieverloop. Dit document beschrijft hoe Landelijk Centrum Studiekeuze deze indicatoren berekent.

**STUDIEKEUZE
DATABASE**

INHOUDSOPGAVE

1. Aggregatieniveaus	4
1.1 Opleiding	4
1.2 Opleidingsvorm	4
1.3 Studie	4
1.4 Studie x Opleidingsvorm	4
1.5 Instelling	4
1.6 Vestiging	4
1.7 Standaard Onderwijs Indeling x Opleidingsvorm	4
2. NSE	6
2.1 Studentenoordelen over de opleiding	6
2.2 Studeren met een ondersteuningsbehoefte	6
3. 1cijferHO	8
3.1 Aantal eerstejaars	8
3.2 Percentage vrouwen van het aantal eerstejaars	8
3.3 Totaal aantal studenten	8
3.4 Percentage doorstromers naar het 2 ^e jaar	8
3.5 Percentage studenten dat het diploma van de opleiding behaalt binnen x jaar.	9
3.6 Percentage studenten dat een diploma op het niveau van de opleiding behaalt binnen x jaar.	10
3.7 Percentage afgestudeerden dat in Nederland doorstudeert na de opleiding	10
3.8 Meest gekozen masters na een bachelor	10
4. HBO-monitor en Nationale Alumini Enquête	11
4.1 Percentage werkloos	11
4.2 Baan op het niveau van de opleiding	11
4.3 Baan in het vakgebied van de opleiding	12
4.4 Achteraf opnieuw kiezen	12
4.5 Tevredenheid met baan	12
4.6 Tevredenheid carrièremogelijkheden	13
4.7 Goede basis voor arbeidsmarkt	13
4.8 Meest gekozen beroepen na de studie	13
5. CBS Microdata	15
5.1 Mediane bruto maandsalaris	15
5.2 Gemiddeld aantal werkuren per week	15
5.3 Percentage zelfstandigen	16
5.4 Categorie zelfstandigen	16
5.5 Percentage met een vast contract	16
5.6 Duur tot een substantiële baan (in maanden)	16
6. EBB	17

7. AIS	18
7.1 Aansluiting Studie Baan	18
8. Doorstroom mbo naar hbo	19
8.1 Het aantal mbo-niveau 4 afgestudeerden	19
8.2 Het aantal mbo-niveau 4 doorstromers naar het hbo	19
8.3 Het percentage van mbo-niveau 4 afgestudeerden dat doorstroomt naar het hbo	19

1. AGGREGATIENIVEAUS

Alle cijfers in de Studiekeuzedatabase (SKDB) zijn geaggregeerd naar een van deze zeven niveaus: Opleiding, Opleidingsvorm, Studie, Studie x Opleidingsvorm, Standaard Onderwijs Indeling x Opleidingsvorm Instelling en Vestiging. Deze termen hebben in de Studiekeuzedatabase specifieke definities:

1.1 Opleiding

Een Opleiding is een studie aan een specifieke instelling in een specifieke gemeente. *Bijvoorbeeld: de bachelor Accountancy aan Fontys in Tilburg.*

1.2 Opleidingsvorm

Een Opleiding volgens bovenstaande definitie, uitgesplitst naar de voltijd, deeltijd en duale vormen. *Bijvoorbeeld: de bachelor Social Work aan Avans in Breda, in deeltijd.*

1.3 Studie

Een verzameling van inhoudelijk sterk gerelateerde Opleidingen. Over het algemeen geldt dat alle Opleidingen met dezelfde naam en van hetzelfde niveau samen één Studie vormen. In enkele gevallen worden opleidingen met sterk gelijkende namen samengenomen in één Studie. *Bijvoorbeeld: 'wo bachelor Scheikunde' is de Studie waar alle wo bachelors Scheikunde onder vallen, en ook de wo bachelor Chemistry.*

1.4 Studie x Opleidingsvorm

Het niveau Studie, zoals hierboven beschreven, uitgesplitst naar voltijd/deeltijd/duaal. *Bijvoorbeeld: 'de wo master Bestuurskunde in deeltijd'.*

1.5 Instelling

Een instelling die opleidingen op hbo- en/of wo-niveau aanbiedt. *Bijvoorbeeld: 'Hogeschool InHolland'*

1.6 Vestiging

Een vestiging van een Instelling in een specifieke gemeente. *Bijvoorbeeld: Artez in Zwolle.* (Vaak heeft een instelling meerdere locaties binnen één gemeente, maar op het niveau Vestiging worden deze samengenomen omdat de brongegevens niet voldoende gedetailleerd zijn om deze uitsplitsing te kunnen maken).

1.7 Standaard Onderwijs Indeling x Opleidingsvorm

CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) heeft voor nationale toepassingen een onderwijs classificatie ontwikkeld op basis van ISCED-F-2013. Deze indeling heet Standaard Onderwijsindeling (SOI) en kent meer detail dan ISCED-F-2013.

De SOI-rubrieken kunnen via de tabel Studie x Opleidingsvorm gehangen worden aan gerelateerde studies op het niveau van een opleidingscode. Daarnaast is de volgende informatie per rubriek

opgenomen: soort onderwijs (hbo/wo), niveau (associate degree/bachelor/master) en opleidingsvorm (alleen voltijd is gevuld met arbeidsmarktinformatie).

Bijvoorbeeld: de SOI-rubriek biologie wo bachelor voltijd. Binnen deze rubriek vallen meerdere wo bachelor studies: Psychobiologie, Nanobiologie en Biologie.

2. NSE

De Nationale Studenten Enquête (NSE) is een enquête die jaarlijks wordt uitgezet onder alle studenten aan het hoger onderwijs in Nederland.

Het databestand van de NSE bevat per respondent de antwoorden op alle individuele vragen in de NSE en *themascores* die berekend zijn door het gemiddelde van een aantal vragen over hetzelfde thema te nemen. De indicatoren die getoond worden in de Studiekeuzedatabase zijn in sommige gevallen berekend met antwoorden op individuele vragen uit de NSE, en in andere gevallen gaat het om *themascores*. Alle indicatoren die wij gebruiken, met uitzondering van *studiedruk*, zijn gescoord op een schaal van 1 t/m 5, waarbij hoger beter is. Voor *studiedruk* geldt dat 1 staat voor veel te laag, 3 voor precies goed, en 5 voor veel te hoog. Alle vragen en de opzet van de *themascores* zijn te vinden op <https://lcsk.nl/nse/wat-is-de-nse/vragenlijst/>. Een uitgebreide verantwoording van de NSE is te vinden op <https://lcsk.nl/nse/resultaten/verantwoording/>.

Wij berekenen hiervan de gewogen gemiddelden, waarbij wij de weegfactor gebruiken die in de NSE-data aan elke respondent is toegekend (zie de verantwoording van de NSE voor meer informatie over de weging). Wij tonen gemiddelden alleen als zij voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Het aantal respondenten waarop het gemiddelde is gebaseerd moet ten minste 5 zijn
- Het 95% betrouwbaarheidsinterval van de gemiddelde score moet kleiner zijn dan 1.

Zie voor meer informatie: [Beslisregels voor tonen NSE-resultaten.pdf](#)

2.1 Studentenoordelen over de opleiding

Deze indicatoren worden berekend op de niveaus Opleidingsvorm en Studie x Opleidingsvorm. Algemeen oordeel wordt ook berekend op het niveau Opleiding.

De volgende indicatoren zijn elk gebaseerd op één vraag uit de NSE:

- Algemeen Oordeel (op de website genoemd: Studenttevredenheid)
- Sfeer
- Opnieuw Kiezen
- Inhoud en Opzet
- Lesstof in het Engels
- Studiedruk

Voor Algemeen Oordeel en Studiedruk wordt naast het gemiddelde cijfer ook, in percentages, getoond hoe vaak elk van de antwoordmogelijkheden 1 t/m 5 gekozen is.

De volgende indicatoren zijn gebaseerd op *themascores* uit de NSE:

- Aansluiting Beroepspraktijk
- Docenten
- Studiebegeleiding
- Studiefaciliteiten
- Toetsing en Beoordeling
- Betrokkenheid en Contact

2.2 Studeren met een ondersteuningsbehoefte

Oordelen over studeren met een ondersteuningsbehoefte worden berekend op het niveau Vestiging. Deze vragen zijn alleen voorgelegd aan studenten die een ondersteuningsbehoefte hebben en ervoor gekozen hebben om de vragen hierover te beantwoorden.

Het kan zijn dat iemand om meer dan één reden een ondersteuningsbehoefte heeft, in dat geval vult diegene de vragen meerdere keren in, een keer voor elke reden voor ondersteuningsbehoefte. Per persoon wordt dan het gemiddelde antwoord op elke vraag die meerdere keren is ingevuld berekend.

De volgende indicatoren zijn elk gebaseerd op één vraag uit de NSE:

- Vragen
- Financiële compensatie
- Onderwijsvoorzieningen
- Zelfstudievoorzieningen
- Toetsvoorzieningen

De volgende indicatoren zijn gebaseerd op themascores uit de NSE:

- Begrip
- Informatie

3. 1CIJFERHO

1cijferHO is een bestand met informatie over alle inschrijvingen aan opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs, van rijksbekostigde instellingen. Jaarlijks stelt DUO dit bestand in het voorjaar ter beschikking aan instellingen (deels), en voor onderzoeksdoeleinden aan sommige onderzoekers, waaronder Landelijk Centrum Studiekeuze. De peildatum is 1 oktober (hoofregel: wie ingeschreven is op die datum telt bij dat jaar mee). Het is niet openbaar. Op basis van de variabelen in het 1cijferHO berekent Landelijk Centrum Studiekeuze een aantal indicatoren voor studiekeuzevoorlichting.

3.1 Aantal eerstejaars

Het aantal eerstejaars studenten in het meest recente jaar in het 1cijferHO-bestand op peildatum 1 oktober die door DUO aangemerkt zijn als eerstejaars aan de combinatie van opleiding en instelling. Andere inschrijvingsvormen dan 'student' (bijv. extraneus), schakelstudenten en mensen die in februari van het kalenderjaar zijn ingestroomd worden niet meegeteld. Daarnaast worden alleen studenten die een hoofdinschrijving hebben meegeteld:

- Voor hbo bachelors: alleen hoofdinschrijvingen het in het domein Hoger Onderwijs
- Voor hbo associate degrees, hbo masters en wo-opleidingen: alleen hoofdinschrijvingen in het domein Opleiding/Instelling

Aantallen kleiner dan 5 worden niet getoond.

3.2 Percentage vrouwen van het aantal eerstejaars

Het percentage van het aantal eerstejaars (zie boven) met geslacht 'vrouw' in 1cijferHO. Dit cijfer wordt alleen weergegeven als er tenminste 5 eerstejaars zijn.

3.3 Totaal aantal studenten

Het aantal studenten in het meest recente jaar in het 1cijferHO-bestand op peildatum 1 oktober. Alleen studenten die als 'student' staan ingeschreven en studenten met een hoofdinschrijving worden meegeteld:

- Voor hbo bachelors: alleen hoofdinschrijvingen het in het domein Hoger Onderwijs
- Voor hbo associate degrees, hbo masters en wo-opleidingen: alleen hoofdinschrijvingen in het domein Opleiding/Instelling

Aantallen kleiner dan 5 worden niet getoond.

3.4 Percentage doorstromers naar het 2^e jaar

Het percentage van de eerstejaars dat een jaar later aan dezelfde opleiding aan dezelfde instelling is ingeschreven. Het geeft dus een beeld van hoeveel studenten *niet* stoppen met de opleiding tijdens of na het eerste jaar.

Uitgangspunt is het cohort eerstejaars in het jaar vóór het meest recente jaar in 1cijferHO. De eerstejaars worden op dezelfde manier vastgesteld als beschreven bij 'Aantal Eerstejaars', met een additioneel uitsluitingscriterium: als de student in het eerste jaar van inschrijving een diploma behaalt aan de betreffende opleiding (met uitzondering van propedeuses) wordt deze student niet meegeteld. Deze studenten stromen immers niet door, maar dit is niet omdat zij de opleiding afgebroken hebben. Het zou de cijfers dus vertekenen.

Van het cohort eerstejaars wordt vastgesteld welk percentage op 1 oktober van het volgende jaar (dus het meest recente jaar in 1cijferHO) aan dezelfde opleiding en instelling, en met dezelfde opleidingsvorm staat ingeschreven. Alleen op het aggregatieniveau Studie wordt opleidingsvorm buiten beschouwing gelaten, iemand die begint als voltijdstudent en doorgaat als deeltijdstudent wordt op dit aggregatieniveau dus wél meegeteld als doorstromer, op andere aggregatieniveaus niet.

Het percentage doorstromers wordt alleen getoond als het cohort groter is dan 10 studenten, en wordt niet getoond voor masters en opleidingen die nominaal een jaar of korter duren.

3.5 Percentage studenten dat het diploma van de opleiding behaalt binnen x jaar.

Het percentage studenten dat binnen een bepaalde periode het diploma behaalt van de opleiding waaraan ze begonnen zijn. De periode waarbinnen gekeken wordt is afhankelijk van de nominale duur van opleiding¹. Voor voltijd en duaal is deze periode de nominale duur plus één jaar, voor deeltijd is het de nominale duur plus 2 jaar.

Uitgangspunt is per opleiding het meest recente cohort eerstejaars in 1cijferHO waarvoor dit gegeven vastgesteld kan worden. Dit stellen wij vast volgens de formule *meest recente jaar in het bestand – 1 – nominale duur*. Als het om een deeltijdopleiding gaat wordt daar nog 1 jaar van afgetrokken.

Een voorbeeld ter verduidelijking: als het meest recente jaar in 1cijferHO 2020 is, dan is in dit bestand het meest recente collegejaar waarvoor we kunnen vaststellen of een diploma is behaald het laatste afgesloten collegejaar. Dit is het collegejaar 2019-2020 (het collegejaar 2020-2021 loopt nog op het moment dat het bestand wordt gemaakt). Als we voor een voltijd wo bachelor, die nominaal 3 jaar duurt, dit cijfer berekenen, dan gaan we uit van het cohort dat 4 jaar (nominale duur +1) voor het eind van dat collegejaar begonnen is aan de opleiding. Dit is het eerstejaarscohort dat in $2020 - 1 - 3 = 2016$, in september, begonnen is. Als een student uit dit cohort uiterlijk 31 augustus 2020 (de laatste dag van collegejaar 2019-2020) het diploma behaalt, dan is deze student nog 'op tijd'. Als om een deeltijd wo bachelor zou gaan zouden wij een cohort eerder nemen, dus dat van 2015.

De eerstejaars worden op dezelfde manier vastgesteld als beschreven bij 'Aantal Eerstejaars', met een additioneel uitsluitingscriterium voor associate degrees en bachelors: als de student in het eerste jaar van inschrijving een diploma behaalt aan de betreffende opleiding (met uitzondering van een propedeuse) wordt deze student niet meegeteld, omdat dit in de meeste gevallen niet realistisch lijkt. Voor masters geldt dit uitsluitingscriterium niet omdat veel masters een nominale duur van 1 jaar hebben, en het dus wel realistisch is dat studenten het diploma ook in 1 jaar behalen.

Van het cohort eerstejaars wordt vastgesteld welk percentage studenten binnen de vastgestelde periode het diploma behaalde van dezelfde opleiding en instelling als waaraan ze hun opleiding begonnen.

Als het aantal studenten in het cohort ten minste 31 is, dan wordt dit percentage zonder verdere bewerkingen getoond. Als de grootte van het cohort tussen 11 en 30 ligt, dan wordt dezelfde berekening gedaan voor het cohort dat een jaar eerder begon en worden de aantallen eerstejaars en behaalde diploma's voor beide cohorten bij elkaar opgeteld om het percentage te bepalen. Als het cohort kleiner is dan 11 studenten, dan wordt dit cijfer niet getoond.

¹ Nominale duur in jaren is het aantal ECTS in RIO gedeeld door 60. Wanneer dit, in uitzonderlijke gevallen, niet op een geheel getal uitkomt, dan wordt naar boven afgerond.

3.6 Percentage studenten dat een diploma op het niveau van de opleiding behaalt binnen x jaar.

Dit cijfer wordt op dezelfde manier bepaald als het percentage studenten dat het diploma van een specifieke opleiding behaalt, met één verschil: er wordt niet vastgesteld of het specifieke diploma van de opleiding wordt behaald, maar of er een diploma van het tenminste hetzelfde niveau wordt behaald. Studenten die veranderen van opleiding maar nog wel binnen de vastgestelde periode een diploma behalen worden hier dus ook meegeteld.

Van laag naar hoog zijn de niveaus die we hanteren: associate degree (ad), hbo bachelor, wo bachelor, hbo master, wo master. Dus voor iemand die begint aan een wo-bachelor opleiding worden alle wo-bachelor, hbo-master en wo-master diploma's meegerekend, maar ad's en hbo-bachelors niet.

3.7 Percentage afgestudeerden dat in Nederland doorstudeert na de opleiding

Het percentage van de afgestudeerden aan bachelor- of ad-opleiding dat in het collegejaar jaar na behalen van het diploma, en/of het jaar daarna, weer ingeschreven staat in het Nederlandse ho. Uitgangspunt zijn alle studenten die in het op twee na meest recente collegejaar in het 1cijferHO-bestand een diploma hebben behaald. Studenten die in ten minste een van de twee collegejaren daarna opnieuw voorkomen in het bestand, worden aangemerkt als doorstudeerders.

Het aantal doorstudeerders wordt weergegeven als percentage van het aantal studenten in het afgestudeerdcohort. Als dit cohort kleiner is dan 11 afgestudeerden wordt dit cijfer niet getoond.

3.8 Meest gekozen masters na een bachelor

Voor elke bachelor wordt bepaald wat de meest gekozen masteropleidingen zijn die na behalen van het bachelordiploma worden gekozen. Deze informatie wordt alleen op landelijk (studie) niveau weergegeven, dus niet per opleiding/instelling, aangezien studenten ervoor kunnen kiezen om de master aan een andere instelling te volgen dan de bachelor.

Uitgangspunt zijn alle studenten die in het op twee na meest recente collegejaar in het 1cijferHO-bestand een hbo- of wo-bachelordiploma hebben behaald. Van elk van hen wordt vastgesteld of ze in ten minste een van de twee daarop volgende collegejaren staan ingeschreven aan een of meerdere hbo of wo masters. Per bacheloropleiding wordt geteld hoe vaak elke masteropleiding wordt gekozen na behalen van het diploma. Dit wordt weergegeven als percentage van het totaal aantal afgestudeerden aan de bacheloropleiding. Omdat het mogelijk is om meerdere masters te volgen kunnen deze percentages optellen tot meer dan 100%.

Als het aantal afgestudeerden aan een bachelor ten minste 31 is, dan worden deze percentages zonder verdere bewerkingen getoond. Als de grootte van het cohort tussen 11 en 30 ligt, dan wordt dezelfde berekening gedaan voor het cohort dat een jaar eerder afstudeerde (dus drie jaar voor het meest recente jaar in 1cijferHO) en worden de aantallen afgestudeerden en gekozen masters voor beide cohorten bij elkaar opgeteld om het percentage te bepalen. Als het cohort kleiner is dan 11 studenten, dan wordt de doorstroominformatie niet getoond. Verder worden combinaties van een bachelor en een master niet getoond als er minder dan 5 doorstromers waren tussen beide studies.

4. HBO-MONITOR EN NATIONALE ALUMINI ENQUETE

De volgende indicatoren zijn gebaseerd op de HBO-monitor en Nationale Alumni Enquête (NAE). Dit zijn enquêtes die worden uitgezet onder afgestudeerden aan respectievelijk een hbo opleiding (associate degree, bachelor of master), of een wo master. De enquêtes worden gemiddeld 1,5 jaar na afstuderen afgenomen. De data uit de HBO-monitor wordt jaarlijks ververst in de Studiekeuzedatabase, de data uit de NAE tweejaarlijks.

Landelijk Centrum Studiekeuze ontvangt bestanden met daarin antwoorden die de respondenten hebben gegeven, en informatie over de gevolgte opleiding. Daarnaast bevatten de bestanden enkele *definitievariabelen*, deze zijn opgesteld op basis van een of meerdere andere variabelen. Dit betreft o.a. de variabele die aangeeft of iemand al dan niet deel uitmaakt van de beroepsbevolking.

In de databestanden die Landelijk Centrum Studiekeuze ontvangt is aan elke respondent een weegfactor toegekend, die gebruikt wordt bij sommige berekeningen. Deze weegfactor corrigeert voor de populatie-aantallen op de combinatie van 4 variabelen: studie (opleidingscode), opleidingsvorm (duaal/voltijd/deeltijd), regio (westen vs. rest), en geslacht. Bij de berekening van gemiddelden en percentages wordt altijd de weegfactor toegepast, tenzij anders vermeld.

De arbeidsmarktindicatoren en de beroepeninformatie worden berekend op het aggregatieniveau Standaard Onderwijs Indeling², waarbij de arbeidsmarktindicatoren worden uitgesplitst naar Opleidingsvorm en alleen voor de opleidingsvorm Voltijd worden berekend. Voor deze arbeidsmarktindicatoren geldt dat cijfers alleen worden opgenomen in de Studiekeuzedatabase als ze gebaseerd zijn op tenminste 20 respondenten (dit aantal van 20 is *niet* gewogen).

De meeste indicatoren worden berekend over respondenten die deel uitmaken van de beroepsbevolking. De beroepsbevolking bestaat uit alle mensen die werken of zich aanbieden op de arbeidsmarkt. Studenten (ook als zij een bijbaan hebben) worden niet tot de beroepsbevolking gerekend.

4.1 Percentage werkloos

Het percentage werklozen wordt berekend als het aantal afgestudeerden dat deel uitmaakt van de werkzame beroepsbevolking, gedeeld door het totaal aantal afgestudeerden dat deel uitmaakt van de totale beroepsbevolking.

Deze indicator wordt alleen berekend voor voltijd opleidingen.

4.2 Baan op het niveau van de opleiding

Het aantal afgestudeerden met een baan op tenminste het niveau van de opleiding als percentage van het totaal aantal werkende afgestudeerden.

Het databestand van de HBO-monitor bevat een definitievariabele die aangeeft of iemand een baan heeft waarvoor tenminste het opleidingsniveau vereist is als van de studie waaraan deze persoon is afgestudeerd.

² SOI staat voor Standaard Onderwijs Indeling. CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) heeft voor nationale toepassingen een onderwijs classificatie ontwikkeld op basis van ISCED-F-2013. Deze indeling heet Standaard Onderwijsindeling (SOI) en kent meer detail dan ISCED-F-2013.

De NAE bevat de vraag 'Welk opleidingsniveau werd door uw werkgever voor deze functie minimaal vereist?'. Aangezien alleen wo master-gediplomeerden de NAE invullen beschouwen wij de antwoorden 'wo master', 'postdoctorale opleiding' en 'gepromoveerd' als een beroep op tenminste het niveau van de opleiding.

Respondenten met indicatie 'baan op niveau' in de HBO-monitor, of antwoorden 'wo master', 'postdoctorale opleiding' of 'gepromoveerd' in de NAE, tellen wij als mensen met een baan op ten minste het niveau van de studie. Wij tonen dit als percentage van het totaal aantal afgestudeerden die deel uitmaken van de werkzame beroepsbevolking en waarvoor het niveau van de baan bekend is.

Deze indicator wordt alleen berekend voor voltijd opleidingen.

4.3 Baan in het vakgebied van de opleiding

Het aantal afgestudeerden met een baan binnen het vakgebied van de opleiding als percentage van het totaal aantal werkende afgestudeerden.

De HBO-monitor bevat een definitievariabele die aangeeft of iemand een baan heeft of voor hun baan een studie vereist was in 1) 'de eigen of verwante richting', of 2) in 'een andere richting of geen specifieke richting'.

De NAE bevat de vraag 'Welke opleidingsrichting werd door uw werkgever voor deze functie vereist?' Met als antwoordmogelijkheden: 1) uitsluitend mijn eigen richting, 2) mijn eigen of verwante richting, 3) een geheel andere richting, 4) geen specifieke richting.

Respondenten met indicatie 'baan in het vakgebied van de studie' in de HBO-monitor of antwoorden 1 of 2 in de NAE tellen wij als mensen met een baan in het vakgebied van de studie. Wij tonen dit als percentage van het totaal aantal afgestudeerden die deel uitmaken van de werkzame beroepsbevolking en waarvoor het antwoord op deze vraag bekend is.

Deze indicator wordt alleen berekend voor voltijd opleidingen.

4.4 Achteraf opnieuw kiezen

Het percentage van afgestudeerden dat achteraf gezien dezelfde studie zou hebben gekozen.

Beide enquêtes bevatten de vraag 'Zou u, achteraf gezien, de door u gevolgde [hbo/wo]-opleiding opnieuw kiezen?' De antwoordmogelijkheden zijn 1) ja, dezelfde opleiding aan dezelfde hogeschool/universiteit; 2) ja, dezelfde opleiding aan een andere hogeschool/universiteit; 3) nee, een andere opleiding aan dezelfde hogeschool/universiteit; 4) nee, een andere opleiding aan een andere hogeschool/universiteit; 5) nee, ik zou niet gaan studeren.

Wij berekenen het percentage afgestudeerden dat de vraag met antwoordmogelijkheid 1 of 2 hebben beantwoord als percentage van het totale aantal afgestudeerden voor wie het antwoord op de vraag bekend is.

Deze indicator wordt alleen berekend voor voltijd opleidingen.

4.5 Tevredenheid met baan

Het percentage afgestudeerden dat tevreden is met de huidige baan.

Beide enquêtes bevatten de vraag 'Hoe tevreden bent u met uw huidige functie/werkzaamheden?' Het antwoord wordt gegeven op een schaal van 1 (zeer ontevreden) t/m 5 (zeer tevreden).

Wij berekenen het gewogen gemiddelde van het antwoord op deze vraag onder werkende afgestudeerden.

Deze indicator wordt alleen berekend voor voltijd opleidingen.

4.6 Tevredenheid carrièremogelijkheden

Het percentage afgestudeerden dat tevreden is met de carrièremogelijkheden die de huidige baan biedt.

Beide enquêtes bevatten de vraag 'Biedt uw functie/werkzaamheden goede carrièremogelijkheden?' In de HBO-monitor zijn de antwoordmogelijkheden: 1) nauwelijks, 2) [niet gedefinieerd], 3) neutraal, 4) [niet gedefinieerd], 5) heel veel. In de NAE zijn de antwoordmogelijkheden 1) In zeer geringe mate, 2) in geringe mate, 3) in enige mate, 4) in sterke mate, 5) in zeer sterke mate.

Wij berekenen het gewogen gemiddelde van het antwoord op deze vraag onder werkende afgestudeerden.

Deze indicator wordt alleen berekend voor voltijd opleidingen.

4.7 Goede basis voor arbeidsmarkt

Het percentage van afgestudeerden dat vindt dat de studie een goede basis biedt om te starten op de arbeidsmarkt.

Beide enquêtes bevatten de vraag 'In welke mate biedt uw [hbo/wo] opleiding een goede basis om te starten op de arbeidsmarkt?' In de HBO-monitor wordt het antwoord gegeven op een schaal van 1 (helemaal niet) t/m 5 (in sterke mate). Opties 2 t/m 4 hebben geen label.

In de NAE zijn de antwoordmogelijkheden: 1) in zeer geringe mate, 2) in geringe mate, 3) in enige mate, 4) in sterke mate, 5) in zeer sterke mate.

Wij berekenen het aantal afgestudeerden dat de vraag met antwoordmogelijkheid 4 of 5 heeft beantwoord als percentage van het totale aantal afgestudeerden voor wie het antwoord op de vraag bekend is.

Deze indicator wordt alleen berekend voor voltijd opleidingen.

4.8 Meest gekozen beroepen na de studie

De databestanden bevatten de beroepen van respondenten, gecodeerd naar de ISCO08-indeling (International Standard Classification of Occupations). Per Standaard Onderwijs Indeling (SOI)-Rubriek tellen wij hoeveel afgestudeerden elk beroep hebben. Wij tonen dit aantal als percentage van alle studenten van wie het beroep bekend is. Anders dan bij andere indicatoren op basis van de afgestudeerdenenquêtes, wordt dit percentage berekend *zonder* de weegfactor toe te passen.

Per SOI-Rubriek worden alleen beroepen die ten minste 5 keer voorkomen opgenomen in de Studiekeuzedatabase. Van SOI-rubrieken waarbij van minder dan 20 afgestudeerden het beroep bekend is worden in het geheel geen beroepen getoond.

In de tellingen nemen we alleen afgestudeerden mee die deel uitmaken van de werkzame beroepsbevolking (dus studenten met een bijbaan tellen niet mee). Per SOI-Rubriek wordt geen onderscheid gemaakt tussen voltijd, deeltijd en duale studenten.

5. CBS MICRODATA

CBS microdata vormen de basis van de volgende arbeidsmarktindicatoren: Mediane (bruto) maandsalaris, gemiddeld aantal werkuren per week, percentage zelfstandigen, categorie zelfstandigen, percentage met een vast contract en duur tot een substantiële baan (in maanden uitgedrukt).

Alle arbeidsmarktindicatoren behalve duur tot een substantiële baan worden achttien maanden na het afstuderen (van een studiejaar in het hoger onderwijs dus van september tot en met augustus) berekend op SOI niveau. Dit staat voor standaard onderwijs indeling en is een onderwijsclassificatie die door het CBS is ontwikkeld voor de Nederlandse situatie en bestaat uit 321 rubrieken. Deze indeling volgt de ISCED-F-2013, maar is gedetailleerder.

We nemen in onze analyses alleen diploma's mee van associate degrees, en van hbo bachelor en wo master opleidingen. Dit zijn diploma's waarmee studenten doorgaans de arbeidsmarkt op gaan. Bijna niemand gaat met een wo bachelor direct de arbeidsmarkt op, en weinig hbo bachelor-geplomeerden gaan direct door met een hbo master diploma. Hbo master studenten zijn vaak ook deeltijdstudenten en/of mensen met enkele jaren werkervaring. De cijfers die wij berekenen zijn voor deze groepen minder interessant, ze zijn vooral bedoeld voor mensen die voor het eerst de arbeidsmarkt op gaan. Verder nemen we alleen diploma's in beschouwing van studenten die met havo-, vwo- of mbo-diploma, direct instroomden in het hoger onderwijs en die voltijd studeerden. De reden hiervoor is dat Nederlandse schoolverlaters de primaire doelgroep van Landelijk Centrum Studiekeuze zijn. Een andere reden om mensen met een buitenlandse vooropleiding te verwijderen, is dat dit doorgaans buitenlanders zijn die vaak ook na de studie vertrekken uit Nederland. Daarnaast verwijderen we deeltijd en duale studenten omdat de primaire doelgroep van Landelijk Centrum Studiekeuze vrijwel altijd voltijd gaat studeren. Een andere reden om deeltijdstudenten te verwijderen is omdat zij vaak al een baan hebben.

De gegevens worden alleen getoond als ze voldoen aan de privacyregels van het CBS. Voor alle indicatoren geldt een minimum aantal waarnemingen: $n = 10$. Voor het percentage zelfstandigen geldt dat de gegevens aan minstens drie instellingen die een opleiding aanbieden moeten voorkomen. Unieke instellingen mogen wel voorkomen bij de overige indicatoren. Daarnaast geldt voor vast contract (type contract) en duur tot een substantiële baan de groepsonthullingsregel: geen enkele cel mag meer dan 90% van het totaal aantal eenheden in de rijf of kolom bevatten om groepsonthulling te voorkomen. Voor meer info over de privacyregels van het CBS verwijzen we naar de [onderzoeksverantwoording](#) arbeidsmarktindicatoren op basis van CBS data.

5.1 Mediane bruto maandsalaris

Het mediane bruto maandloon, 18 maanden na behalen van het diploma.

5.2 Gemiddeld aantal werkuren per week

Het gemiddeld aantal werkuren per week, 18 maanden na het behalen van het diploma.

5.3 Percentage zelfstandigen

Het aantal personen dat 18 maanden na afstuderen zelfstandig is, als percentage van alle afgestudeerden die na 18 maanden tot de beroepsbevolking horen (directeur-groot aandeelhouder, werknemer, zelfstandig, werkloze).

5.4 Categorie zelfstandigen

Het percentage zelfstandigen is in een aantal gevallen erg hoog. Bij rubrieken waarbij op basis van het percentage zelfstandigen de z-scores boven de 1 uitkomen (hoger dan 1 standaarddeviatie) is het woord "Hoog" toegevoegd.

5.5 Percentage met een vast contract

Het aantal personen dat 18 maanden na afstuderen een vast contract heeft, als percentage van alle afgestudeerden die na 18 maanden in loondienst zijn.

5.6 Duur tot een substantiële baan (in maanden)

Het aantal maanden dat het de eerste 50% van de afgestudeerden kost om een substantiële baan te vinden. Een baan zien wij als substantieel als hij voldoet aan de volgende voorwaarden, die aansluiten bij de definitie van SEO (Bisschop & Zwetsloot, 2020):

- Het gaat niet om een stage, uitzendwerk, oproepwerk of een WSW-baan (sociale werkvoorziening). In de praktijk blijven over: directeuren/grotoaandeelhouders met een contract, en werknemers met een contract voor een vast aantal uren;
- Een deeltijdfactor van ten minste 0,6;
- Een salaris dat:
 - ten minste 1,4 keer het minimumloon is voor hbo bachelor-afgestudeerden
 - ten minste 1,35 keer het minimumloon voor ad-afgestudeerden
 - ten minste 1,5 keer het minimumuurloon voor wo masters-afgestudeerden

Voor meer info over de berekening van de indicatoren op basis van de CBS Microdata verwijzen we naar de *onderzoeksverantwoording arbeidsmarktindicatoren op basis van CBS data* op deze pagina: <https://lcsk.nl/studiekeuzedatabase/bronnen/>

6. EBB

De Enquête Beroepsbevolking (EBB) is een grootschalige enquête, uitgevoerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), met tienduizenden respondenten per jaar. De populatie bestaat uit mensen vanaf 15 jaar oud, met en zonder werk. Deze respondenten worden voornamelijk bevraagd over hun werksituatie; ook worden achtergrondkenmerken zoals leeftijd en gevolgte/behaalde opleidingen gevraagd.

Landelijk Centrum Studiekeuze gebruikt gegevens uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB) om studiekezers een indruk te geven van: welke opleiding (ISCED detailgroep) beroepsbeoefenaren (jonger dan 45 jaar) van een bepaald beroep het vaakst gevolgd hebben.

Selectie detailgroepen

Aan opleidingszijde (detailgroepen) beperken we ons tot 'gediplomeerden van arbeidsmarktrelevant hoger onderwijs'. Arbeidsmarktrelevant wil hier zeggen: alle opleidingen in het hoger onderwijs met uitzondering van wo-bachelors: het gaat om gediplomeerden van hbo-associate degree, hbo-bachelor, hbo-master en wo-master.

Selectie beroepen

Aan beroepszijde beperken we ons tot die gediplomeerden die in een 'hoger beroep' werkzaam zijn. We gebruiken alleen categorieën 3 en 4 van de ISCO- beroepsniveau: 'skill level'.

Selectie respondenten

We gebruiken alleen gegevens van mensen jonger dan 45 jaar. Deze keuze is gemaakt om niet alleen startersberoepen, maar ook functies die later in de beroepsloopbaan voorkomen beter te kunnen koppelen aan de gevolgte studie binnen een detailgroep. Gegevens van respondenten ouder dan 45 jaar worden uitgesloten, aangezien hun gevolgte opleiding vaak decennia geleden is afgerond en mogelijk minder relevant is voor hun huidige beroepsuitoefening. Door deze afbakening richten we ons op de relatie tussen beroep en detailgroep in de eerste helft van de beroepsloopbaan.

Ranking

De uitkomsten hebben de vorm van een ranking van hoogst behaalde opleiding (detailgroep) per beroep, van EBB respondenten die jonger zijn dan 45 jaar.

Voor meer info over de berekening van de indicatoren op basis van de CBS Microdata verwijzen we naar de *onderzoeksverantwoording arbeidsmarktindicatoren op basis van de EBB (CBS Microdata)* op deze pagina: <https://lcsk.nl/studiekeuzedatabase/bronnen/>

7. AIS

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) geeft op basis van wetenschappelijk onderzoek een prognose op de arbeidsmarkt over 6 jaar. Deze informatie wordt opgeslagen in het arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS).

De huidige informatie is gebaseerd op de arbeidsmarktprognoses tot 2028. De prognoses gelden niet voor specifieke opleidingen of studies, maar voor opleidingstypen. Dit zijn bijvoorbeeld 'bachelor kunst' of 'master taal en cultuur'. Hoewel de cijfers op basis van een wetenschappelijk model tot stand komen, zijn het geen harde cijfers. Je kansen op de arbeidsmarkt zijn van veel factoren afhankelijk, zoals je eigen kwaliteiten, de regio waarin je een baan zoekt en de precieze deelsector waarin je solliciteert. Ook kan er in 6 jaar veel veranderen op de arbeidsmarkt.

7.1 Aansluiting Studie Baan

De informatie is gebaseerd op de ITA (Indicator Toekomstige Arbeidsmarkt) en de huidige krapte op de arbeidsmarkt van ROA.

Hoe zit het met de aansluiting tussen studie en baan na het afstuderen bij deze studie? Om dit te voorspellen is een combinatie gemaakt tussen:

- > huidige aansluiting: of je nu meer of minder moeite ervaart als afgestudeerde bij het vinden van een baan die aansluit bij je studie
- > de perspectieven: of je als toekomstige afgestudeerde in de komende jaren meer of minder moeite gaat krijgen bij het vinden van een baan die aansluit bij je studie

De informatie laat zien in hoeverre er sprake is van 'evenwicht' tussen 'vraag naar personeel' en 'aanbod van personeel'.

Zeer goed

Bij sommige studies is er sprake van een 'zeer goede' aansluiting tot de arbeidsmarkt. Dat is het geval als het de verwachting is dat de vraag naar personeel in de toekomst gaat toenemen ten opzichte van het aanbod van personeel ('verdere verkrapping').

Goed

Bij studies met een 'goede' aansluiting tot de arbeidsmarkt is de vraag naar personeel bijna gelijk aan het aanbod van personeel; voor elke 'baan' is er een 'persoon' beschikbaar.

Minder goed

Bij 'verdere verruiming' is de vraag naar personeel juist aan het afnemen ten opzichte van het aanbod van personeel. Dit noemen we een studie waarbij de aansluiting 'minder goed' is.

8. DOORSTROOM MBO NAAR HBO

Van DUO krijgen we (gelijktijdig met het 1CijferHO-bestand) een bestand met daarin de al dan niet doorstroombewegingen van het mbo naar het hbo. Per regel wordt er aangeduid wat voor een 'route' er is gevolgd en met het veld 'AantalStudenten' kunnen we bepalen hoeveel studenten deze exacte route heeft gevolgd. Er zitten gegevens tussen van mbo1, -2 -3 en -4 studenten die op een bepaald punt in hun schoolcarrière na het mbo een hbo-opleiding (bachelor of ad) zijn gestart en evt. hebben afgemaakt. Maar er zitten ook gevallen tussen die, op basis van het meest recente teljaar van het bestand, geen hbo-opleiding zijn begonnen. Er zijn geen instellingen (voor zowel het mbo als het hbo) gekoppeld aan de doorstroomgegevens, alles is op landelijk niveau. Op basis van de variabelen in het doorstroombestand berekent LCSK een aantal indicatoren voor de studiekeuzevoorlichting.

De doorstroompercentages en de ranking worden berekend op basis van het mboKwalificatied (ook wel: beroep_id). Binnen één mboKwalificatied zijn zowel historische als actuele mbo-opleidingen samengenomen. Dit hogere aggregatieniveau is gekozen omdat mbo-opleidingen regelmatig wijzigen: opleidingen kunnen overgaan in andere opleidingen, of worden gesplitst of samengevoegd. Deze gesplitste en samengevoegde opleidingen kunnen allemaal aan één mboKwalificatied worden toegekend. Daardoor krijgen alle mbo-opleidingen die onder hetzelfde Kwalificatied vallen dezelfde doorstroompercentages en rankings. Wijzigingen op dit hogere aggregatieniveau (mboKwalificatied) komen nauwelijks voor. De koppeling tussen het mboKwalificatied (ook wel: beroep_id) en de mbo-opleidingscode zijn te vinden in de koppeltabel van SBB: <https://kwalificatie-mijn.sbb.nl/Lijsten/Groep/19>.

8.1 Het aantal mbo-niveau 4 afgestudeerden

Het aantal afgestudeerden van een mbo-4-opleiding wordt bepaald op basis van het meest recente cohort. Is dit aantal kleiner dan 30, dan tellen we ook het aantal afgestudeerden van het voorafgaande cohort mee. Is het totaal van deze twee cohorten nog steeds kleiner dan 30, dan tellen we ook het aantal afgestudeerden van het cohort daarvoor mee (twee cohorten voor het meest recente).

8.2 Het aantal mbo-niveau 4 doorstromers naar het hbo

Het aantal afgestudeerden dat doorstroomt naar een hbo-opleiding vanuit een bepaalde mbo4-opleiding. We berekenen dit voor het meest recente cohort. Is het aantal afgestudeerden kleiner dan 30, dan tellen we ook het aantal doorstromers van het voorafgaande cohort mee. Is het totaal aantal afgestudeerden van deze twee cohorten nog steeds kleiner dan 30, dan tellen we ook het aantal doorstromers van het cohort daarvoor mee (twee cohorten voor het meest recente).

8.3 Het percentage van mbo-niveau 4 afgestudeerden dat doorstroomt naar het hbo

Het percentage van het aantal afgestudeerden van een mbo4-opleiding dat zich een jaar later heeft ingeschreven voor een specifieke hbo-opleiding. Dit percentage wordt alleen weergegeven als er in het

meest recente cohort tenminste 30 afgestudeerden telt en ten minste 5 daarvan doorstromen naar het hbo. Als het aantal afgestudeerden in het meest recente cohort tussen de 10 en 30 ligt, dan wordt het voorgaande cohort en evt. het cohort daarvoor meegenomen tot het minimum van 30 afgestudeerden is bereikt.